

3

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu
Odznaczony Orderem Sztandaru Pracy I Klasy

JAROSŁAW HAŠEK

Przygody dobrego wojaka Szwejka

(Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války)

przełożył **PAWEŁ HULKA-LASKOWSKI**

adaptacja — **WALDEMAR WILHELM**

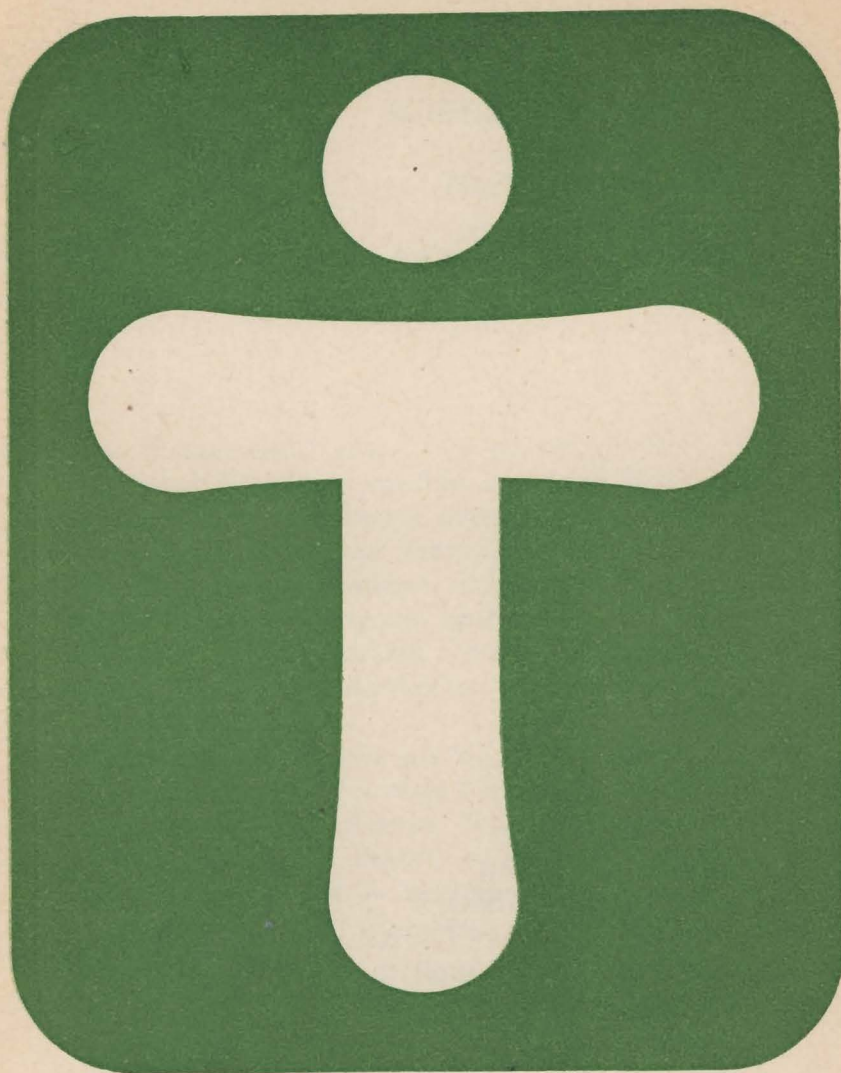
SZWEJK — JERZY SIECH

SCENOGRAFIA
ELŻBIETA IWONA BIETRZYCH

REŻYSERIA
WALDEMAR WILHELM

SCENA MAŁA
SEZON 1978/79

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu
Odznaczony Orderem Sztandaru Pracy I Klasy

JAROSŁAW HAŠEK
Przygody dobrego wojaka Szwejka

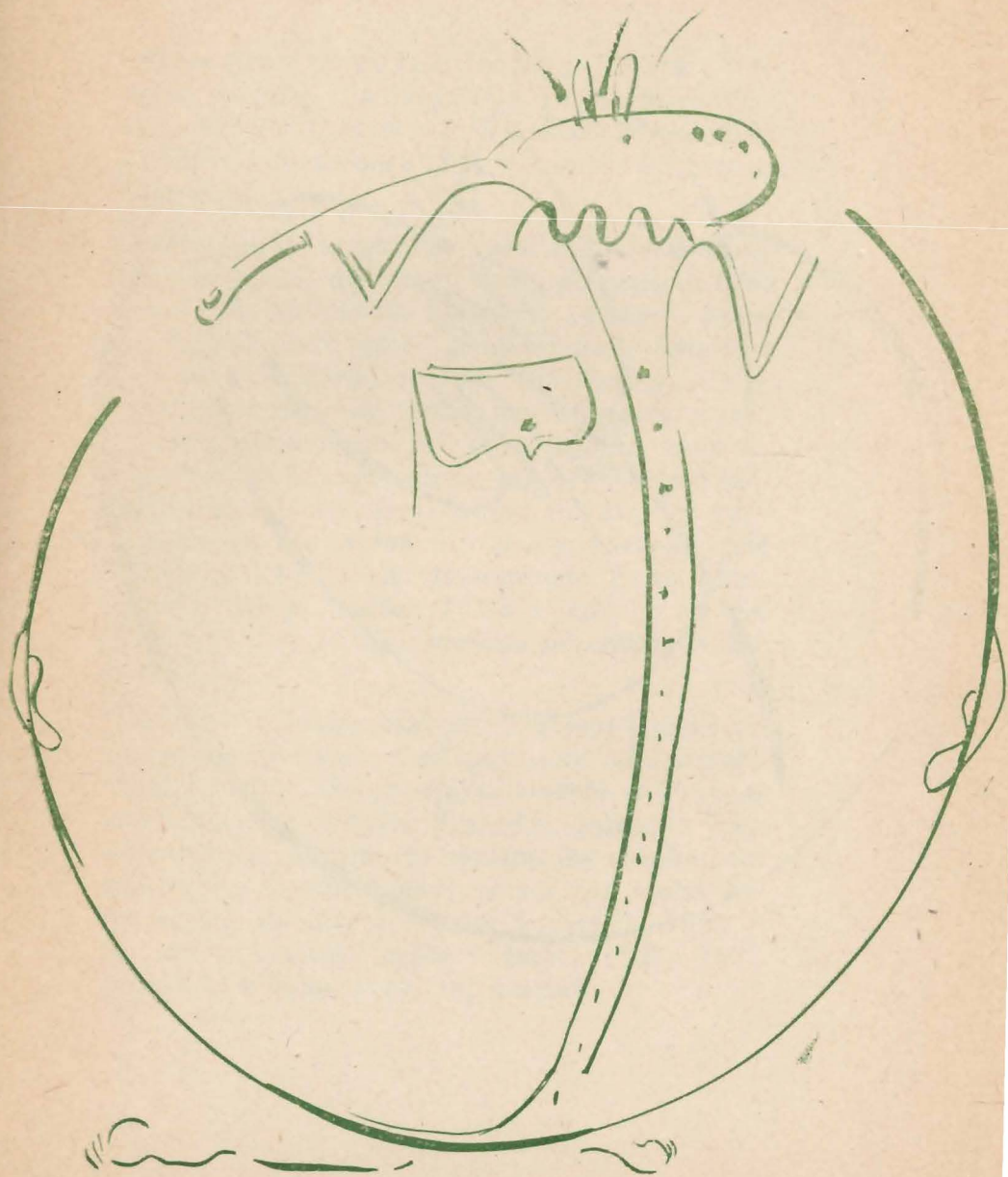
dyrektor teatru
WALDEMAR WILHELM
kierownik literacki
LECH PIOTROWSKI
kierownik muzyczny
BARBARA GRABINSKA

Redakcja programu
LECH PIOTROWSKI i
ZDZISŁAW KLAPCIŃSKI
Projekt programu i plakatu
JANUSZ WIKTOROWSKI
Rysunki
DONATA BIL

Jarosław Haszpek jest tym, który po raz pierwszy w dziejach literatury czeskiej stworzył dzieło prozatorskie o światowym zasięgu oddziaływania. Krytyka dzisiejsza przypisuje mu poza tym ponad tysiąc opowiadań drukowanych w różnych pismach pod różnymi pseudonimami. Część tych opowiadań wyszła również w Polsce przed i po wojnie potwierdzając wysoką klasę pisarską autora Szwejka.

Życiorys wielkiego Czecha nie da się przedstawić w konwencjonalnej formie i niewiele mówi o bogatej osobowości pisarza. Syn inteligenta pracującego, jakbyśmy dzisiaj powiedzieli (ur. 1883 w Pradze), wcześniej utracił ojca i tylko matce zawdzięcza, że skończył wyższą uczelnię handlową w Pradze.

W szkole średniej uczył się źle, ożywał się tylko na lekcjach historii, którą wykladał Alojzy Jirasek, toteż naukę musiał na pewien czas przerwać i wtedy oddano go do drogerii, aby „zdobył fach”. Charakter przyszłego anarchisty ujawnił się po raz pierwszy podczas politycznych demonstracji antyhabsburskich w Pradze w roku 1897, kiedy chłopak o mało nie znalazł się za kratami. Musiał się w każdym razie gęsto tłumaczyć w komisariacie. Po ukończeniu liceum handlowego nie obiera stałego zajęcia. Pisze, dużo pisze, kpi bezlitośnie, politykuje, jest narodowym socjalistą, potem socjaldemokratą, z kolei anarchistą, a na krótko przed wojną zakłada własne „Stronnictwo Łagodnego Postępu w Granicach Praw” z własną listą kandydatów do parlamentu. Obok tego Jarosława Haszka istnieje inny; ten drugi włóczy się w podejrzanej kompanii po wielkiej monarchii habsburskiej, przepuszcza własne i cudze pieniądze w knajpach, handluje piaskami, redaguje „Świat Zwierząt”, rozwodzi się z żoną, nie potrafi końca z końcem powiązać i cierpi nędzę. Szwejka zaczął pisać Haszek przed wojną, zanim włożył mundur szeregowca c. i k. 91 pułku w Czeskich Budziejowicach i przepadł na wiele lat na rosyjskich równinach. Wypłynął znowu po Rewolucji Październikowej, kiedy to austriacki eks-żołnierz i czeski eks-legionista został wysokim funkcjonariuszem radzieckim w Omsku. Podobno przestał wtedy pić wódkę. W bliżej nie wyjaśnionych okolicznościach wrócił do Pragi w roku 1920.

Jeszcze przez długi czas Jarosław Haszek pozostanie zagadką dla biografów i literaturoznawców. Warto przytoczyć fragment wspomnień o nim współczesnego pisarza czeskiego, Ivana Olbrachta:

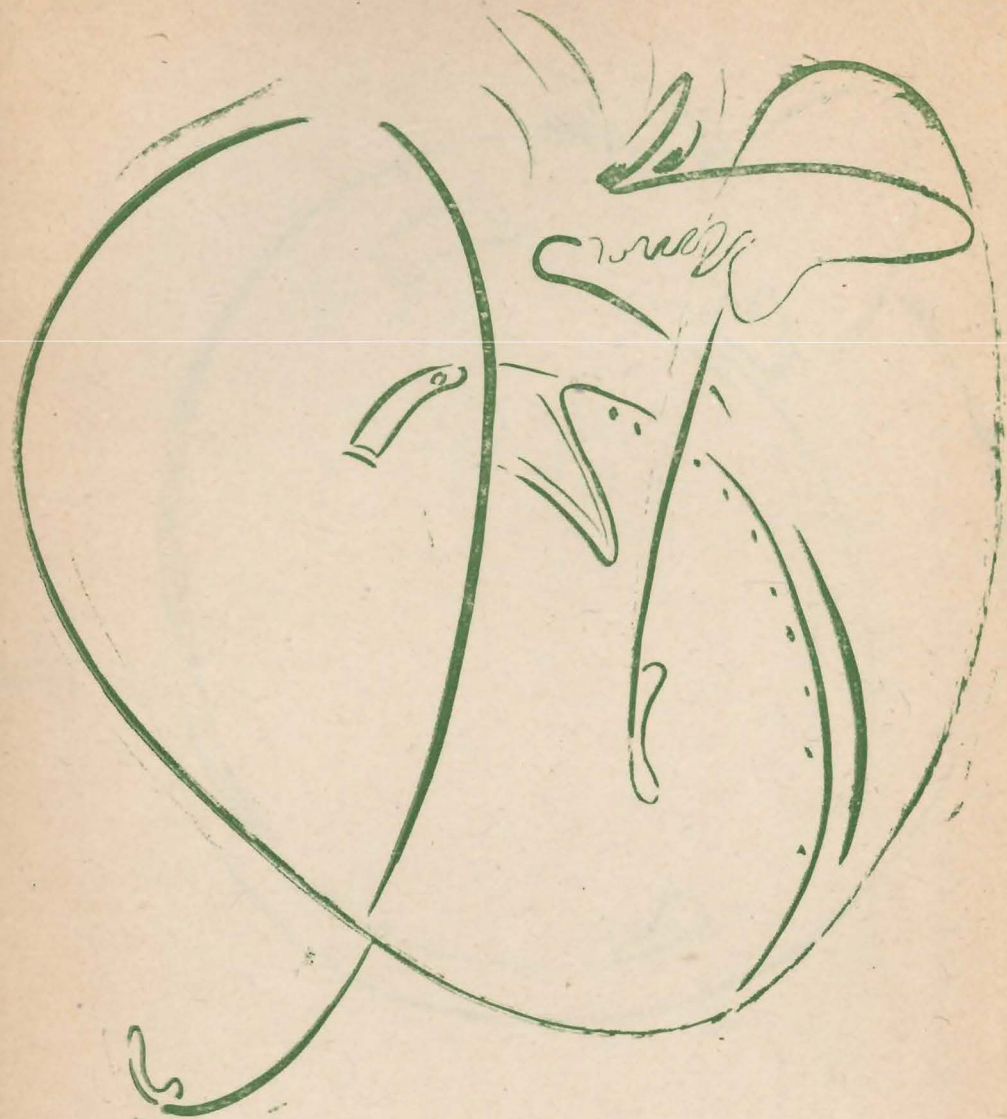
„Późną jesienią zeszłego roku (1920) Jarosław Haszek wrócił do Pragi. Jego pierwszym krokiem było pójście do kawiarni „Union”, gdzie się dokumentnie upił... I od tej pory Jarosław Haszek żyje wśród nas jak dawniej: gość żizkovskich knajp, alkoholik odwiedzający często dyrekcję policji, dłużnik podmiejskich szynkarzy, naciągacz, specjalista od brania zaliczek, miły i wesoły kompan. Wśród towarzyszy partyjnych go nie widać, w robocie partyjnej nie bierze udziału. To wszystko minęło. Znów śmieje się z całego świata. Tylko z jednego się nie wyśmiewa: ze swojej omskiej przeszłości i komunizmu.”

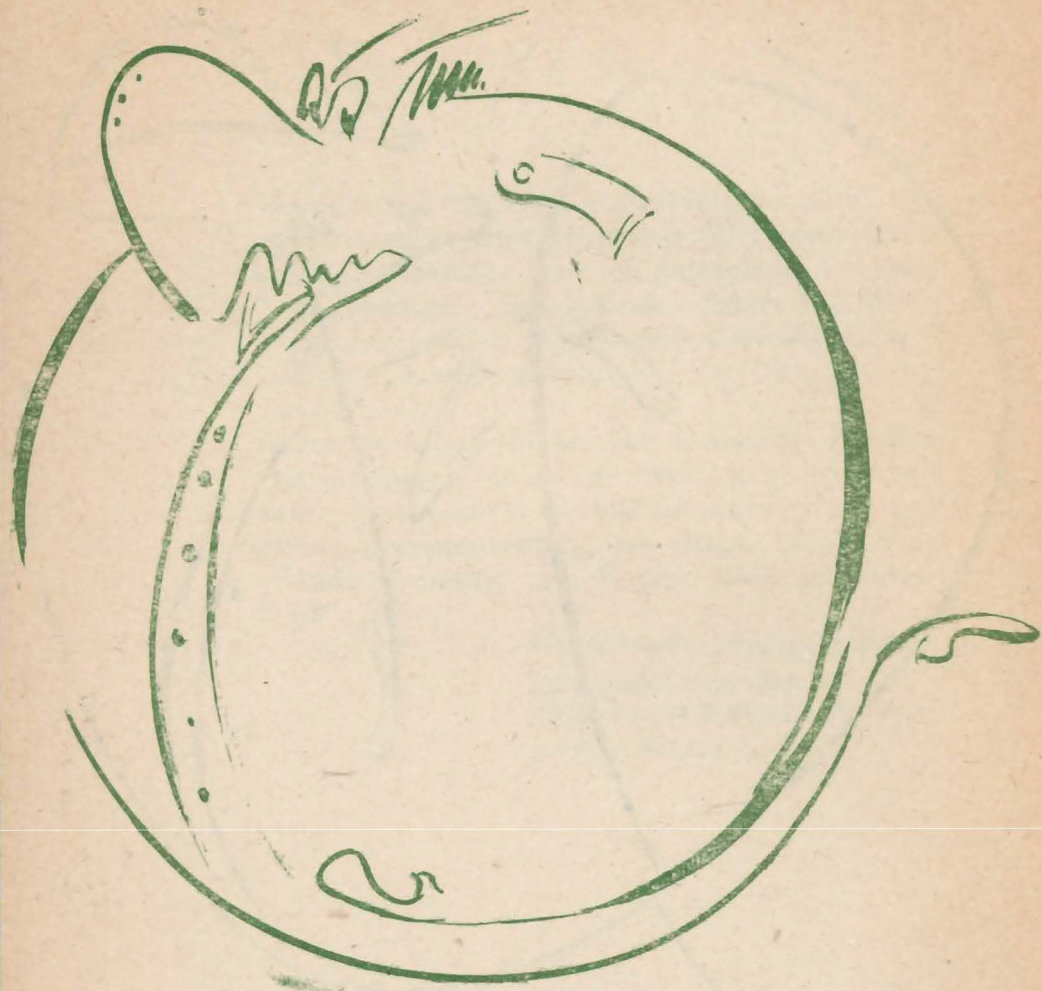
Taki był Jarosław Haszek. Życiorys daleki od życiorysu „świętego”. Magna pars tego burzliwego żywota zarejestrowana została w Przygodach dobrego wojaka Szwejka, jednej z najświetniejszych satyr na absurdalny mechanizm polityczny świata, której zresztą nie zdołał doprowadzić do końca. Umarł 3 sierpnia 1923 r. na wsi w Lipnicy, gdzie w latach 1921—1923 powstała większa część tej książki.

Haszek miał za życia zaryzanych wrogów, lecz także wielu wybitnych przyjaciół i entuzjastów swojej twórczości. Do nich należeli m. in. Józef Lada, ilustrator jego książek, malarz Panuszka, który namówił go po powrocie z Omska do wyjazdu na wieś, wspomniany Ivan Olbracht, Juliusz Fuczik.

Aktualność głośnej książki Jarosława Haszka, tłumaczonej na wszystkie chyba języki europejskie, nie wygasła w świecie dotychczas i nie wygaśnie przypuszczalnie, jak długo ludzie będą wkładać mundury „für Kaiser, Gott und Vaterland”.

(Posłowie do „Przygód dobrego wojaka Szwejka”
Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1972 r.)

Cena 6,— zł

W repertuarze:

Wasilij Szukszyn
LUDZIE ENERGETYCZNI

*

Henryk Ibsen
DOM LALKI

*

Maciej Z. Bordowicz
NON-STOP

*

Fiodor Dostojewski
IDIOTA

Kornel Makuszyński
SZALEŃSTWA PANNY EWY

*

Scena Mała
Krzysztof Kamil Baczyński
PTAKI NIEDOROSŁE

*

Włodzimierz Majakowski
Z MAJAKOWSKIM SAM NA SAM

Zamówienia na bilety zbiorowe prosimy kierować do Działu
Organizacji Widowni — tel. 30-57

Przedsprzedaż biletów w kasie Teatru.

Kasa czynna codziennie oprócz poniedziałków w godzinach
11—13 i 16—19, tel. 30-57.

BEZPŁATNE

